

శ్రీరస్తు

శ్రీ గణాధిపతయనః

ని నాయకుని చ చిత్రరోజున వి నాయక పూజ

చేయవలసిన విధానము.

ని నాయక చతుర్థిరోజున స్త్రీపురుషులు చిన్న నాయ పెద్ద నాయ నూ
శోధదయము గాక పూర్వమే నిద్రలేచి ముందు ని నాయకుని ప్రార్థించవలెను.
ఆ ప్రార్థనయీ పుష్పకమున వ్రాయబడివున్నది. ప్రార్థించినతరువాత తరువను
లలో బ్రవేశించి తన నిర్విఘ్నముగఁ గార్యములు సాగింపనుని నాయక చతుర్థి
నాడె కాక ప్రతిదినము ప్రార్థించవలయును. తరువాత నిత్యకృత్యములు చే
ర్చికొని ని నాయక పూజకు వలయు వస్తుసామగ్రిని సంపాదించవలయును.

పూజకుఁ గావలసిన వస్తువులు.

పూవులు, అక్షతలు, గంధము, సాంప్రదీ, కర్పూరము, తాంబూ
లము, పెంకాయలు, పండ్లు, పాలు, చక్కెర, వడపప్పు, పొనకం, ఉమ్మెత్త
పత్రి, మంచిపత్రి, వాకుపపత్రి, నూరేకుపత్రి, గరికె, వేరుపత్రి, ఉత్తరేణు
పత్రి, క్షీరకులపిపత్రి, మామిడిపత్రి, గన్నేరుపత్రి, విష్ణుకాంతిపత్రి, దానిచ్చు
పత్రి, కేదారపత్రి, నురుకము, వావిలి, బాజిపత్రి, తీగగరికె, జమ్మిపత్రి,
గావిపత్రి, ఎనుమద్దిపత్రి, జిల్లేకుపత్రి, మొదలగునవి. (పూవులను పత్రియు
దోరికినంతరకు వ్రాయును.) ని నాయకునిమీదఁ గప్పుటకు కేవలవల్లు కేవల

డవుగల క్రొత్తతెల్లగుడ్డపసుపులో దడిపి ఆర చేసియంచవలెను. యిట్లే పసి
తము [జందెము]నకు బదులుగ ప్రత్తినిజేసపొడుగున సన్ననిపొగుదీసి పసుపు
తో దడిపియంచవలయును! లాడితెడు పొడవుగల సన్ననిపుల్లలకు జీవర ప్రత్తి
జాట్టి నూనెతో దడిపి [21] ఇరువదియొక్క పుల్లలుంచవలయును. పూజకు
గావలసిన వస్తువులన్నియు శుద్ధపరచుకొనవలెను.

వి నా య క మ ం డ ప ము.

శక్తిసామర్థ్యములకు దగినట్లుగ చుండపము కల్పించవలెను. దొరికిన
యెడల అరటి సుంభములతోను, ముమిడిమండలతోను, చిత్రిపటములతోను,
పూలదండలతోను, చుండపమునలంకరించి, చుండపసంఖ్యమునభూమి పసుపు
కుంకుములచేగాని నొమయముచేరగాని ఆలికి ముగ్గు తెట్టవలయును. ఒక పెద్ద
పీటకెడిగి పసుపుగుంకుములతో నలంకరించవలయును. చుండపము లేకున్నను
పీటమాత్రము ఉండవలెను. పీటలేకున్న పద్దవి పైరియైన చుండపముకు ధ్య
ఆలికిన ప్రతేకముననుంచి దానిమీద దానిని య్యముపొసి కొద్దిగ నెరపి
దానిమీద విశాయకుని నిలుపవలెను.

వి నా య కు డు

విశాయకుని బంగారము వెండి రాగి వీనిలో ననితోనైనగాని పసుపు
తోగాని రాతితోగాని చుంటితోగాని చేసికొనవలయును. పూజాద్రవ్యముల
న్నియు చుండపముదగ్గర నుంచవలయును. తానయేదనివలననేవనుచేయనో
ఆపనికే సుంబంధమున ముఖ్యముగ వస్తువును విశాయకుని దగ్గరనుంచి గంభా
క్షతాయుతో పూజించవలెను. అన్నివస్తువులు శుద్ధపరచుకొని పూజించివా
రందడు స్నానముచేసికొడిటిఆరచేసిన వస్త్రములు ధరించుకొని, అలంకారులై
విశాయకుని కదురుగా పీటమీద గూర్చుండి పూజించవలయును. పూజించే
విధము తెలిసిన తానేజేసికొనవచ్చును. తెలియకున్న తెలిసినవారివలన చెప్పిం
చుకొని పూజించవలెను, పూజచేదోక్తముగగాని విశాయక ప్రరీతికల్పముందు
త్రాకియున్న విధమునగానిచేయవలయును. అట్లస్తముగానియెడల యిందులో
త్రాసినవిధముగ పూజించి త్రాహ్మణులకు నీదలకు శక్తికొలది దానధర్మములు

చేయవలయును. పూజపారంభించ బోవునపుడు ముందుగ ఆవుసేతితోగాని, నూవులనూసేతితోగాని, దీపారాధనచేయవలెను. పూజసాంతమగునపుడు దీపము ఉండవలెను. ఆదీపము కుండిలోవెలిగించి పీఠముమీద ఉంచవలయును. తరువాత పూజించి నైవేద్యముచేసినపిమ్మట, వినాయకప్రార్థనము చేయవలెను. ఆప్రార్థనము యీపుస్తకమున వ్రాయబడియున్నది. ప్రార్థించిన పిమ్మట ఒక్కొక్కకైత్రీవెలిగించి ముగళహారతు లీయవలెను. ఆముగళహారతులు యీపుస్తకమున వ్రాయబడియున్నవి.

ముగళహారతులిచ్చిన పిదప వినాయకుని కెదురుగ [21] ఇరువదియొక్కమారు కుడిచేతితో ఎడమచేతినియు, ఎడమచేతితో కుడిచేతినియు బట్టుకొని, గుంజిళ్లు పెట్టవలయును. ఓపికతో దగినట్లు మూడు గుంజిళ్లైనపెట్టవలయును. తరువాత ఎవరికివారె కుడిచేతితో ఎడమచేతితో కుడిచేతి ముమ్మారువేసికొని గొంతుమీదపైని అనగా సాదములమీద కూర్చుండి ఎవరికివారె లిన్నగ నెత్తిమీద మూడుమార్లు మొట్టకొనవలయును గుంజిళ్లు పెట్టుటకు, చెంపలు వేసికొనటకు మొట్టికాయలు దినుటకు సిగ్గు, అభిమానము పొందరాదు. వినాయకునికి యామాదును ముఖ్యము. ఇదిచేయకమానినయెడల చేసినపూజవ్యర్థమగును ఏమిచెలియని పనిబిడ్డలచేత వినాయకునికి మొక్కించి తిన్నగ చేపలు మొట్టునెద్దవారు వేయవలయును. ఇందువలన వినాయకుడు మిక్కిలి సంతోషించును, మిక్కిలిపీయము భక్తి శ్రద్ధలతో చేసినవారి కోర్కెలుతీర్చి సకలైశ్వర్యములిచ్చి బిడ్డలవలె కాపాడును. ఇది పెద్దలవాక్యము పెద్దలవాక్యమందు నమ్మకముంచినవారికి తేరుము తప్పకకలుగును.

వినాయక చతుర్థికోజున చంద్రునిచూడరాదు. చూచినవారికి సంవత్సరములోపల అపనిందగల్గును. పోగపాటునచూచితేని వినాయకపూజ ఆకోజున చేసియున్నందున నిందరాదు, వచ్చినను తొలగిపోవును, కనుక అందరు పూజించవలయును, పయినవ్రాసినప్రకారం వంతయుజరిగించి తుట్టకుదకు ఆనందహారతి నీయవలయు. ఆనందహారతియనగ ఎక్కువగకర్పూరమువెలిగించి హరితిపాటసాడుచు వినాయకునిదుట్టు త్రిప్పవలయును. హారతిపాట యందున వ్రాయబడియున్నది. తరువాత యిష్టబంధువులతో భగవం

కుడిచినవరకు చేసికొనిన దార్దములు తృప్తి గతులించి దేవసాయల కుపకారముచేసి పెద్దలను తాంబూలదక్షిణలతో సత్కరించగలయును. వినాయకుని క్రింద పోసినదియ్యము చీరలకీయవలెను, ఉద్యాసనచెప్పేరోజున వినాయకుని నీటిలోకలపవలెను. ఈనాడుతో గాని రాత్రితోగాని చేసినది వినాయకుని కడిగి యుండుకొనవలెను.

నిద్రలేవగ నె చేయవలసిన వినాయక పార్థవము.

శ్లో॥ కుక్షాంబరధరం విష్ణుం । కేశవర్ణం చతుర్భుజం ।
ప్రసన్నవదనంధ్యాయేత్ । సర్వవిఘ్నై పశాంతయే ॥

శ్లో॥ గజాననం భూతగణాది నేవితం । కపిర్థ జంబూసలపార భక్షితం ।
ఉమామతం శోకవివాళకాశం । కమామి విఘ్నే శ్వరపాదపంకజం ॥

శ్లో॥ మూషకనాహుః, మోదుఃపస్తా । చాచరకర్ణ విశంభితస్సూత్రా ।
వాసుదాయ, మహేశ్వరపుత్రా । విఘ్నవినాయక పాదనమస్తే ॥

వృత్తం॥ శ్రీవినాయక సాధుపోషక చిత్తబారి ప్రియాకృపా ।
దేవదేవవార్ధవ ప్రియ దివ్య మంగళవిగ్రహా ।
భావితాత్మ పదాముదావహ భావగమ్య పరాత్పరా ।
బ్రోత్రమయ్య గణాధిపాసుర పూజితాంఘ్రిసరోహా ॥

పూజచేయవలసినవిధము. జలపాత్ర, ఉద్ధరిణి, పల్లెము ఉండవలెను.

శ్లో॥ కుక్షాంబరధరం విష్ణుం । కేశవర్ణం చతుర్భుజం ।
ప్రసన్నవదనంధ్యాయేత్ । సర్వవిఘ్నై పశాంతయే ॥

కుభటికా, శోభనే, మహారై, అద్భుతబ్రహ్మణః ద్వితీయపరార్థే.
శ్వేతవరాహకర్మ, కైవల్యసమన్వితరే, కలియుగే, ప్రథమపాదే, జంబూద్వీ
పేథగతవస్త్రే, భరతఖండే, అస్మికే, వర్తమానే వ్యవహారిక ప్రభువాదివస్త్రీ సువ
త్సకాణాంబుధ్యే.....సువత్సరే, దక్షిణాయనే, వర్షముతో, భా

ద్రుతదమానే, కుక పత్నే, కుక్కుటా,.....వాసరయక్తాయాం,
 కుభనత్తత్ర కుభయోగ, కుభకరణార్థనేక గుణవిశిష్టాయాం, కుభలిఖా,
 మమసర్వాభీష్టసిద్ధ్యర్థం, సిద్ధిః నాయక ప్రత్యర్థం ద్యావావాసానాది మోడకో
 పచార పూజాంకరిష్యే!

శ్రీగణాధి పతయేనమః

ధ్యాయామి—నమస్కారము చేయవలెను.

ఆవాహయామి—విశా.నకునిమీద పుష్పముంచవలెను.

ఆసనం సమర్పయామి—సీతముమీద పుష్పముంచవలెను

అర్ఘ్యం సమర్పయామి—ఉద్ధరిణితో వినాయకాని చేతికి నీరు
 చూపి పల్లెములో నీర్పించవలెను.

పాద్యం సమర్పయామి—పాదముకు నీళ్లుచూపి పల్లెములో
 నీర్పించవలెను.

ఆచమనీయం సమర్పయామి—నోటికిచూపి పల్లెములో నీర్పించ
 వలెను.

హస్తపద్మం సమర్పయామి—చక్కెరకలిపినపాలు నోటికిచూపి
 పల్లెములో నీర్పించవలెను.

పంచామృతస్నానం సమర్పయామి—పుష్పముతో వినాయకుని
 మీద నీరుచల్లవలెను.

కుంభోదకస్నానం సమర్పయామి—పుష్పముతో వినాయకునిమీద
 నీరుచల్లవలెను.

శ్రీగణాధి పతయేనమః.

వస్త్రయుగ్మం సమర్పయామి—కనకపువస్త్రము నీర్పించవలెను.

ఉపశీతం సమర్పయామి—త్రుణ్ణింబెము నేయవలెను,

గంధాక్ష సమర్పయామి—గంధముంచవలెను,
అక్షతాక్ష సమర్పయామి—అక్షతలుచల్లవలెను,
పుష్పాక్షిపూజయామి—పూజతోపూజచేయవలెను.

అ ధాం గ పూ జా .

పాదాపూజయామి; గుల్ఫపూజయామి; బానునీపూజయామి; జంఘీ
పూజయామి; ఊరూపూజయామి; కటింపూజయామి; ఉదరంపూజయామి;
నాభింపూజయామి; హృదయంపూజయామి; కంఠంపూజయామి; సంధిపూ
జయామి; హస్తాపూజయామి; కక్రీంపూజయామి; శ్రేణిపూజయామి; కన్నా
పూజయామి; అలాటంపూజయామి; శిరఃపూజయామి; సర్వాణ్యంగానిపూజ
యామి !

ఏకవింశతపత్రపూజ—పత్రికతోపూజించవలెను.

మాచిపత్రింపూజయామి? బృహతీపత్రం సమర్పయామి; బిల్వపత్రం
సమర్పయామి; దూగ్ధాయుగ్మంసమర్పయామి; దుశ్శ్రావతీంపూజయామి;
బదరీపత్రంపూజయామి; అపామార్గపత్రంసమర్పయామి; తులసీపత్రంసమర్ప
యామి; చూరపత్రంసమర్పయామి; కరవీరపత్రంసమర్పయామి; విష్ణుకాంక్ష
పత్రంసమర్పయామి; వాడిమిపత్రింసమర్పయామి; దేవదారుపత్రం సమర్ప
యామి; మరువక పత్రంసమర్పయామి; సింఘశాసన పత్రంసమర్పయామి;
జాతీపత్రంసమర్పయామి; గండవీపత్రంసమర్పయామి; కమిషపత్రంసమర్ప
యామి; ఆశ్వత్థ పత్రంసమర్పయామి; అర్జునపత్రం సమర్పయామి; అర్కప
త్రంసమర్పయామి; ఏకవింశతపత్రికపూజయామి;

మోడకనామపూజ అక్షతలుపూజ పత్రకలిపిపూజ చేయవలెను,

ఓంకుంభాయనమః; ఓంవికదంతాయనమః; ఓంకపిలాయనమః; ఓంగజ
కల్పాయనమః; ఓంలంబోదరాయనమః; ఓంవికటాయనమః; ఓంవిష్ణురాజా
యనమః; ఓంగణాధిపాయనమః; ఓంభూమివేదకేవలమః; ఓంగణాధ్యక్షాయ

నమః; ఓంఘోలచంద్రాయనమః; ఓంగజాననాయనమః; ఓంవక్రతుండాయ
నమః; ఓంకూర్పకర్ణాయనమః; ఓంహేరంబాయనమః; ఓంస్కందపూర్వ
జాయనమః; శ్రీమహాగణాధిపతయేనమః నానాభిషక్తిపుష్పకృతాః సమ
ర్పయామి;

శ్రీగణాధిపతయేనమః,

ధూపమాఘ్రాపయామి—సాంబ్రాణి పాగజేయవలెను.

దీపదీప్తయామి—దీపముచూపవలెను.

నైవేద్యం సమర్పయామి—చడపప్పు పానకము పెంకాయలు పండ్లు
ముందు నివేదనజేసి చండనపదార్థములు నైవేద్యము చేయవలెను

సువర్ణపుష్పం సమర్పయామి—ఒకపుష్పము ఉంచవలెను,

తాంబూలం సమర్పయామి—తాంబూలం ఉంచవలెను

నీరాజనం సమర్పయామి—నీర్పూరము వెలిగించవలెను,

మంత్రపుష్పం సమర్పయామి—పుష్పము ఉంచవలెను,

ప్రదక్షిణ నమస్కారం సమర్పయామి—మూడు మారులు ప్రదక్షిణ
ముగా తిరిగి స్వాస్థాంగనం స్కారము చేయవలెను,

పునర్దీప్తం సమర్పయామి—చేతినితూచి పల్లెములో వుంచవలెను
పూజతయివలెగావై ప్రార్థన [నిలువబడి]

ఉ॥ తుండము శక్తిదంకమును దోరపుబొజ్జయు వామహస్తముతో
మెండొగమ్రాయు గజ్జెలును మెల్లనిచూపులు మందహాసముతో
కొండిక గల్లూరూపమును గోరినవిద్వేలకల్ల నొజ్జవై
యండెడి బాహ్వీసేనయు ఓయిగణాధిపనీకు మ్రొక్కిదత్త॥

రగడ॥ శ్రీగణనాయక - శ్రీలింగనాయక

శక్తినినాయక - సేవాధికారి

సంగీతప్రియ - మంగళవిగ్రహ

కారణాన్తరంగి - కలుషవిచారణ

సాగరలోచన - సామజవగముఖ

ఆపద్భాంధన - ఆశ్రమభాంధన.
 ఫణికుల భూమణ - ప్రభుసంభూమణ
 మంగళభూమణ - మాఘ్యవిభూమణ
 బుధగణతోమణ - బుధజిచ్ఛోమణ
 విధిక్రమజేమణ - విమలచునీమణ
 అజముఖమండన - అరిమదఖండన
 ప్రభుసంభూతా - ప్రభుధగణావన
 భీష్మవిలేపన - భాసురదీపన
 చిత్రితఫాలా - చిత్రకపోణా
 పావనచరితా - భావుకభరితా
 సద్గుణశీలా - చర్యనుచేలా
 వక్షికశాటా - ఋక్షపమకుటా
 అకులికమోహ - అంబుజపాదా
 వామనయాపా - భీమప్రతాపా
 భవ్యకలాపా - దివ్యాలాపా
 భవభయదూరా - భక్తాధారా
 కామితబంధూ - కరుణాసింధూ
 మూషకవాహ - భూషితదేహా
 మోదుకవాహ - బుధవిశ్వస్తా
 చామరకర్ణా - శక్యద్వర్ణా
 సంతతిసదయా - సంతసన్మాదయా
 అంబామృత - విశంభితనూత్రా
 ఆశ్రితపాత్రా - అనుపయగ్త్రా
 విమలపతాకా - విశమితగోకా
 నిహిందఃఖలే - ప్రాపకమనియేద
 భావించితిమిక - పాల సేమక
 సావకలోచన - పాపవిమోచన
 ఇంద్రగుప్తయ్య - ముద్దులలిద్దడ
 ముజ్జగంబులక - బొజ్జనుబొదిగిన

వెజ్జు వైనయరు - గుజ్జు దేవరా
 విఘ్నము లెల్లన - విఘ్నము జేయగ
 జాలినదేవర - శూలిప్రియంకర
 బిల్వలప్రియ - బిల్వపత్రముల
 పున్నాగానన - పున్నాగంబుల
 నాగభూషణా - నాగకేసరుల
 చంద్రకిరీటా - చంద్రకాంతముల
 మందరధరా - మందారంబుల
 శోకవిగహితయ - శోకసుమంబుల
 లంబోదరదా - డింబపుష్పముల
 గూర్జరీనందన - గూర్జరపదముల
 నారదపన్నత - నారకేశముల
 విద్యాధిపతై - వేద్యప్రతితుల
 అంచితభక్తౌ - నర్పించితిమిక
 నాస్మిన్మైత్రీని - యభిలసంపదల
 విద్యాబుద్ధుల - విహితవర్తనల
 శేఖరంతమా - కిచ్చిప్రాప్తమిదే
 వందనశతముల - పొందుగజేసెద
 మంజుదల్పక - గుంజులునునీ
 మ్రోలసమర్పణ - నోలిజేసెదము
 పరిపాలించవె - పరమేశ్వరజయ
 మంగరౌరతుల - సంగతిగనుగొని
 మంగళమ్ములనొ - సంగుముచేవా
 సర్వకార్యములు - సమకూర్చిడుదొర
 మొదటిపూజలకు - మురిసెడిసామి
 మ్రొక్కెద మ్రొక్కెద - మ్రొక్కెద మ్రొక్కెద

(కై వ త్తు ల మ గ శ హ రి తు యి.)

- 1 శ్రీ వినాయకా శృతివిధాయకా!
శ్రీకరప్రపంచవినుత విజయమంగళం॥
- 2 సోమసుందరా కైలాసమందిరా!
కామరూపఘనకలాప నిత్యమంగళం॥
- 3 నాగభూషణా నగజతోమణా!
నాగరాజశేయనవినుత నవ్యమంగళం॥
- 4 పరమపావనా కరిషరాననా!
పరమపురుషపాపహరణ భవ్యమంగళం॥
- 5 కమలమృదుపదా కామితప్రదా!
విమలహృదయ వినుతనదయవిహితమంగళం॥
- 6 విఘ్నకారణా విఘ్నశోపహణా!
విఘ్నరాజ విమలనేజవిశృతమంగళం॥
- 7 వెండుకప్పియా మోదితక్రియా!
చేదవినుతవక్రతుండ నిత్యమంగళం॥
- 8 అంబికాసుతా జంబూఘరతా!
అంబాజాపనాది పూజితాంఘ్రిమంగళం॥
- 9 దివిజవంతితా భువననందితా!
కవిజనేద్యనూపకేంద్ర నానామంగళం॥
- 10 కమానూర్పకా ఉమాదూరకా!
సమాహితార్తసత్యనిరత నిత్యమంగళం॥

- 11 ప్రమథరంజనా ప్రమాదభంజనా।
ప్రమదదైత్యసర్వ గర్వమథనమంగళం॥
- 12 జ్ఞానహితక రా జ్ఞానధనపరా।
దీనజన శరణ్యదేవ దేవ మంగళం॥
- 13 ప్రజ్ఞాప్రభాకరా విజ్ఞాన హిమకరా।
అజ్ఞానవనమతారవీర విజయమంగళం॥
- 14 సంగవిరహితా మంగళవ్రతా।
అంగగారిహితకర ప్రసంగమంగళం॥
- 15 విద్యాధినాయకా విద్యాప్రనాయకా।
గర్వపద్యసాధనో పాధ్యాయ మంగళం॥
- 16 శక్తితత్పరా హాపరాత్పరా।
భక్తిమక్తిదాసనాసు వరదమంగళం॥
- 17 నీలగతియని నమ్మియుంటిని।
ప్రోవుమయ్య మంగళముల నీకొసంగదక॥
- 18 సృష్టికర్తవీ విష్ణుసంపదలో।
కుష్టిపుష్టి నిమ్మ మంగళము లొసంగదక॥
- 19 నీలైతిడివి నీలైతిలివి।
నీలైతోడు నీరుమంగళము లొసంగదక॥
- 20 నీలగురు డవు నీలైవభుడవు।
నీలదేవుడవుగ్రహించు మంగళంబులక॥
- 21 మృగపురీశ్వరా జగదగ్రీశ్వరా।
సుగుణగణ్య సురవరేణ్యనిమత మంగళం॥

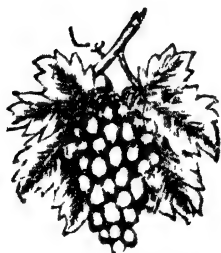
పూజసాంతమయిన తరువాత యివ్వవలసిన ఆనందహారతి పాట,

శ్రీగణపాయక సుగుణసాయక సిద్ధి వినాయక శుభదాయక శ్రీత
ఫలదాయక సుగుణసంధాయక శృంగారపాయక సుఖదాయకా మంగళం॥
గణాధిపా మంగళం మంగళం॥

హైమవతీసుత ఆశ్రితజనహిత ఆనందగుణయిత అమరమతా కామ
విరహితప్రాకటవైభవావృత కామితఫలదాత సద్గుణోపేతా॥ మంగళం
మంగళం॥

వనజసుందరపాద భువమనోహరపాద విమలచతుర్వేద విమలరదా॥
అనవరతాహార అపరిమితామౌద అనుపమామృతపాద ధిక్తప్రసాదా॥ మం
గళంమంగళం ఖండితకాశవ తండభూషితబాహు దండమండితినవ మణిశో
దండా భండనోద్బంధ వేదండముఖా క్రతుండ యఖండప్రచండనుగండా॥
మంగళం మంగళం॥

సంపూర్ణము.

10839

